

Intern controleplan 2023

Betekenisvol knooppunt tussen
gemeenten en (zorg)aanbieders.

Sociaal Domein

LIMBURG - NOORD

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding en doel van het intern controleplan	3
1.1.	Aanleiding	3
1.2.	Doel van het interne beheersingsplan	3
2.	Opzet AO/IC als onderdeel van de interne controle	4
2.1.	Opzet interne controle MGR	4
2.2.	Rechtmatigheidsverantwoording	5
2.3.	Risicoprofiel IC-processen	7
2.4.	Steekproeven en frequentie.....	8
3.	Rapportage.....	9

1. Aanleiding en doel van het intern controleplan

In het intern controleplan (IC-plan) leggen we integraal vast op welke wijze de interne controle binnen de gemeenschappelijke regeling is geborgd en ingericht. Het betreft daarmee een 'overkoepelend' plan over alle individuele IC-werkplannen die we op procesniveau al hebben en toepassen.

1.1. Aanleiding

Het Dagelijks Bestuur (DB) draagt zorg voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen conform artikel 35 lid 7 Wgr in verbinding met artikel 212, 213 en 213a Gemeentewet. Om aan de interne toetsing te voldoen wordt jaarlijks het interne beheersingsplan opgesteld en jaarlijks geactualiseerd aan de hand van de bevindingen en de feitelijke omstandigheden.

Een directe aanleiding om dit IC-plan nu op te stellen vormt de wetswijziging waarbij de rechtmatigheidsverklaring niet langer door de accountant, maar door het DB wordt verstrekt. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft – als resultaat van een overleg met het zogeheten Stuurgroep Vernieuwing BBV waar onder andere de Vereniging van Nederlandse Gemeenten deel van uit maakt – aangegeven te willen bewerkstelligen dat het DB een eigen verantwoordingsrapportage dient op te nemen in de jaarrekening betreffende de financiële rechtmatigheid. Aanvankelijk zou deze wetswijziging per boekjaar 2021 in werking treden, echter nu zal deze wetswijziging ingaan over het boekjaar 2023.

Het IC-plan wordt ook afgestemd met de externe accountant om voor een goede aansluiting te zorgen tussen de controlewerkzaamheden van het DB en de werkzaamheden van de externe accountant. Het plan wordt uiteindelijk vastgesteld door het DB.

1.2. Doel van het interne beheersingsplan

Het IC-plan helpt om de mate van 'control' (beheersing) van de organisatie vast te stellen door het uitvoeren van de Interne Beheersmaatregelen en eventueel te toetsen door een Verbijzonderde Interne Controle. In het IC-plan wordt beschreven hoe het proces is ingericht en welke randvoorwaarden daarbij van toepassing zijn. Daarmee helpt het plan ook voor een goede aansluiting tussen de 'eigen' controlewerkzaamheden van de MGR en de controlewerkzaamheden die de accountant uitvoert.

De randvoorwaarden die van toepassing zijn op dit IC-plan betreffen:

- Gemeentewet (conform art. 212, 213 en 213a);
- Kadernota rechtmatigheid (BBV);
- Het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- Normenkader t.b.v. rechtmatigheidscontrole
- Controleprotocol accountant
- Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO);
- Richtlijnen van Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)

2. Opzet AO/IC als onderdeel van de interne controle

De administratieve organisatie (AO) wordt omschreven als: *'het complex van organisatorische maatregelen met betrekking tot gegevensverwerkende processen in een organisatie. Deze zijn gericht op de informatieverzorging ten behoeve van het besturen en functioneren van de organisatie alsmede voor het afleggen van verantwoordingen'*.

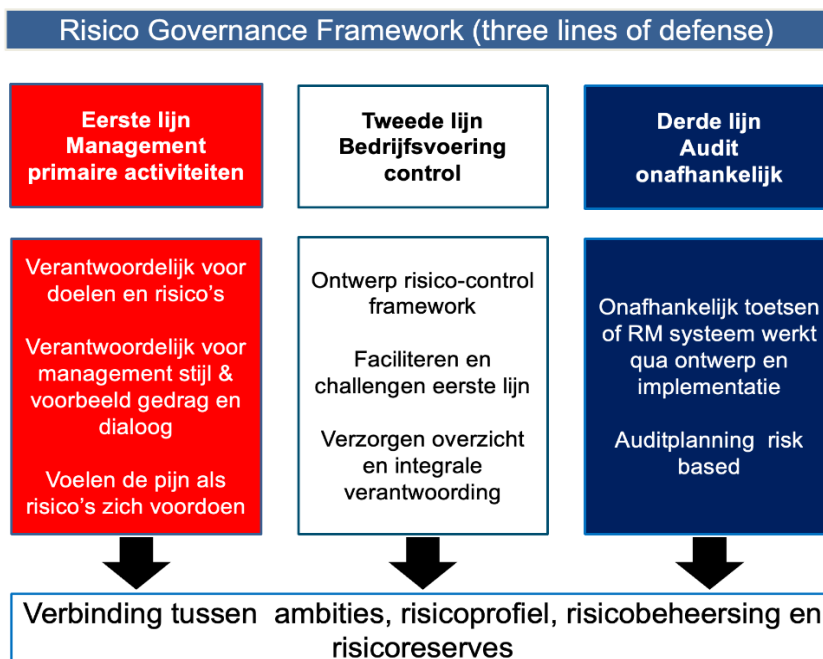
De definitie van interne controle (IC) is: *'het proces dat gericht is op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid omtrent het bereiken van doelstellingen op het gebied van: De effectiviteit en efficiëntie van de bedrijfsprocessen. De betrouwbaarheid van de financiële informatieverzorging.'*

Het doel van de interne controle is gericht op de mate waarin de Interne Beheersmaatregelen functioneren. Daarnaast heeft de interne controle het doel om juistheid, volledigheid, tijdigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen te waarborgen.

Interne controles richten zich vaak op beheersing van processen die een in- of uitgaande geldstroom hebben. Dit is de reden dat er zowel op de financiële en personele administratie veel interne controles worden uitgevoerd.

2.1. Opzet interne controle MGR

De administratieve organisatie is zodanig ingericht dat dat er sprake is van juiste, tijdige, volledige en controleerbare dus betrouwbare informatievoorzieningen (en hieraan gerelateerde financiële handelingen). Dat gebeurt o.a. door functiescheiding (bijv. scheiding tussen accorderen van facturen en de betaling ervan) en daar waar nodig sprake is van een 'vier-ogen' principe voordat betalingen worden gedaan.

Omdat de omvang van de MGR zich niet leent voor een volledig onafhankelijk audit-team (3e line of defence) hebben we de organisatie als volgt opgebouwd (exclusief de controle van de externe accountant):

1. BEHEERSMAATREGELEN BINNEN PROCES:

Deze maatregelen en controles vinden tijdens het proces zelf plaats door de medewerkers die het proces uitvoeren. Het gaat dan bijvoorbeeld om zichtbare vastleggingen van essentiële stappen in een dossier of een zichtbare controle op ingevoerde gegevens.

2. VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE (VIC):

De VIC voert in opdracht van het DB onafhankelijk onderzoek uit en rapporteert aan de directie hierover. In deze rapportage staan adviezen maar ook conclusies. Het doel is het vaststellen van een goed functioneren van de AO/IC en dus betrouwbaarheid van de informatievoorziening (en dus impliciet ook de rechtmatigheid van een en ander).

De VIC wordt uitgevoerd door een onafhankelijk medewerker en deze adviseert, coördineert, ondersteunt en controleert het werk van de eerste lijn door middel van lijncontroles en IC-werkplannen m.b.v. steekproeven. De steekproeven worden getoetst aan de criteria uit de IC-werkplannen en moeten uitwijzen of het proces op de juiste manier wordt gecontroleerd / de lijncontrole op de juiste wijze is georganiseerd en uitgevoerd. De VIC stelt per proces een rapportage op met de bevindingen / conclusies uit de controles.

3. BEVESTIGING CONCLUSIES VIC:

Op het 3^e niveau worden de rapportages van de VIC (niveau 2) besproken en geanalyseerd. Dit betekent dat de derde lijn niet verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het 'in control' zijn, maar wel verantwoordelijk is voor de mate waarin ze in staat is om de bevindingen uit de IC-werkplannen te analyseren en zichtbaar te maken.

Bij de MGR is dit ingericht middels een periodiek overleg tussen de uitvoerder van de VIC, de business controller en de directie. In dat overleg worden de opzet, uitvoering en bevindingen per IC-proces besproken en wordt waar nodig verder onderzoek uitgevoerd.

2.2. Rechtmatigheidsverantwoording

Tot en met 2022 verstreekte de accountant een oordeel over de rechtmatigheid en de getrouwheid. Vanaf 2023 zal de accountant alleen nog maar een verklaring verstrekken over de getrouwheid van de cijfers in de jaarstukken. Dat betreft de vraag of de cijfers in de jaarrekening het juiste beeld van de financiële stand van zaken weergeven. Vanaf (de controle over) het boekjaar 2023 zal het DB zelf verantwoording af moeten leggen aan het Algemeen Bestuur (AB) wat betreft de rechtmatigheid. Dat gebeurt door middel van een rechtmatigheidsverklaring en rechtmatigheidsverantwoording die het DB opstelt naar aanleiding van de bevindingen uit de interne controle over het betreffende boekjaar.

In totaal zijn er 9 rechtmatigheidscriteria, waarvan er 6 meewegen in het oordeel m.b.t. de getrouwheid (en dus door de accountant worden gecontroleerd) en 3 die betrekking hebben op het rechtmatigheidsoordeel (en vanaf 2023 dus door het DB worden gecontroleerd). Het gaat om de volgende criteria:

1. Calculatiecriterium

Dit betreft de juistheid van de verantwoorde bedragen

2. Valueringscriterium

Dit betreft de verantwoording van baten en lasten in de periode waar deze betrekking op hebben

3. Adresseringscriterium

Dit betreft de betaling aan de juiste rechthebbende

4. Volledigheidscriterium

Dit betreft de volledigheid van de opbrengsten

5. Aanvaardbaarheidscriterium

Passen de activiteiten t.a.v. de baten en lasten binnen de doelstelling van de organisatie?

6. Leveringscriterium

Dit betreft de vraag of de juiste tegenprestatie is geleverd / ontvangen

=> Deze 6 criteria worden reeds afgedekt door het getrouwheidsoordeel. Een fout op grond van deze criteria weegt dus mee in het oordeel van de accountant, maar hoeft niet in de rechtmatigheidsverantwoording gerapporteerd te worden.

7. Voorwaardencriterium

Is bij financiële beheershandelingen gehandeld in overeenstemming met de wet- en regelgeving?

8. Begrotingscriterium

Passen de uitgaven binnen de door de het Algemeen Bestuur geautoriseerde begroting?

9. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Zijn voldoende waarborgen getroffen om misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet- en regelgeving te voorkomen?

=> Deze 3 criteria vallen onder de reikwijdte van de rechtmatigheidsverantwoording. Een fout op grond van deze criteria dient wel in de rechtmatigheidsverantwoording gerapporteerd te worden.

De accountant heeft een belangrijke rol in de toetsing of het DB de verklaring op basis van de juiste informatie heeft opgesteld. Bovendien vormt het DB-oordeel over de rechtmatigheid voor de accountant ook een belangrijke basis voor het oordeel over de getrouwheid. Ook vanuit die verantwoordelijkheid moet de accountant zich er dus van verzekeren dat het DB op basis van de juiste informatie een rechtmatigheidsoordeel verstrekt.

Het DB toetst de rechtmatigheid aan de hand van het jaarlijks op te stellen controleprotocol en nomenkader. Die documenten vormen feitelijk de 'spelregels' voor de controle en worden door het AB vastgesteld. Het normenkader omvat de wetten en verordeningen waaraan daadwerkelijk wordt getoetst. Daarbij worden alleen de bepalingen die recht, hoogte en duur van financiële transacties

regelen meegenomen. In het controleprotocol wordt (jaarlijks) aangegeven welke fouten- en rapportagetoleranties worden toegepast en in welke gevallen sprake is van gevolgen voor de rechtmatigheid en getrouwheid.

De rechtmatigheidsverantwoording dient vanaf 2023 onderdeel te worden van de jaarrekening. Met betrekking tot de 'fouten' en / of onzekerheden worden posten bedoeld die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de paragraaf bedrijfsvoering bij de jaarstukken moet het DB een toelichting geven op de bevindingen uit de interne controle en waar nodig aangeven op welke wijze een verbeterplan wordt ingezet. Het DB voert zelf geen accountantscontrole uit, maar door middel van lijncontroles, verbijzonderde interne controle en monitoring wordt informatie verkregen over de eventuele onduidelijkheden en / of rechtmatigheidsfouten. Hierbij gaat het om de vraag of uitgavenposten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

2.3. Risicoprofiel IC-processen

In samenspraak met de huidige accountant is geïnventariseerd welke werkprocessen binnen de organisatie zodanig zijn dat deze via de IC expliciet getoetst moeten worden. Het betreft daarbij processen waar een substantieel financieel bedrag aan uitgaven of inkomsten in om gaat.

Het totaal aan werkprocessen dekt alle inkomende en uitgaande geldstromen binnen de MGR af, maar er is wel onderscheid in omvang en aard van de werkzaamheden. Voor een deel van de geldstromen fungeert de MGR slechts als kassier en lopen de inkomsten en uitgaven buiten de exploitatie om. Andere geldstromen lopen wel via de exploitatie van de MGR; daarvoor geldt uiteraard een hoger risicoprofiel.

In onderstaande tabel geven we een overzicht van de processen die in 2023 in de IC betrokken worden. Daarbij is per proces een risicoprofiel opgenomen dat is gebaseerd op de financiële omvang en de aard van de inkomsten en uitgaven. Betreft het lasten en baten voor de exploitatie van de MGR of fungeert de MGR slechts als kassier? Als laatste criterium geldt welke bevindingen er zijn uit de IC-werkzaamheden van voorgaande jaren.

Proces	Categorie	Financiën ¹	Aard van de geldstroom ²	Bevindingen ³	Risico ⁴
Personeelskosten MGR	A	3	2	1	6
Externe kosten MGR	B	3	2	1	6
Zorgkosten module 2	C	3	2	1	6
PGB-kosten module 2	D	2	2	1	5
Externe kosten module 2	E	3	2	1	6
Saldoverdeling module 2	F	3	2	1	6
Deelnemersbijdrage MGR	G	3	2	1	6
Deelnemersbijdrage module 2	H	3	2	1	6
Eigen bijdragen module 2	I	1	2	1	4
Crisishulp	J	3	1	1	5
IVH en DT	K	1	1	1	3
Jeugdzorg +	L	3	1	1	5
BT, ET en nazorg	M	1	1	1	3
Segment 1-jeugdzorg	N	3	1	1	5

1.	Omvang: < € 500.000	1
	Omvang: € 500.000 - € 1.000.000	2
	Omvang: > € 1.000.000	3
2.	MGR fungeert als kassier	1
	Geldstroom maakt onderdeel van de exploitatie	2
3.	Geen opmerkingen / bevindingen afgelopen 5 jaar	1
	Tot 5 opmerkingen / bevindingen in afgelopen 5 jaar	2
	Meer dan 5 opmerkingen / bevindingen in afgelopen 5 jaar	3
4.	Score: 4 punten of minder	Laag risico
	Score: 5 of 6 punten	Gemiddeld risico
	Score: 7 punten of meer	Hoog risico

2.4. Steekproeven en frequentie

Omdat het organisatorisch onmogelijk is om alle transacties in de processen integraal te controleren via de VIC werken we met systematische steekproeven (net zoals de accountant dat doet). Dit houdt in dat bijvoorbeeld iedere 10e respondent uit de homogene massa wordt gekozen. Per proces wordt de omvang van de steekproef bepaald. Daarbij wordt gekeken naar het risicoprofiel van het proces en geldt in het algemeen hoe groter het risico, hoe groter de steekproef. De huidige omvang van de steekproeven is bepaald in samenspraak met de accountant.

Bij de VIC in 2023 werken we met de volgende steekproeven en frequenties:

Proces	Risico	Omvang steekproef	Frequentie VIC
Personeelskosten MGR	6	5 loonstroken	2x per jaar
Externe kosten MGR	6	15 facturen	3x per jaar
Zorgkosten module 2	6	90 betalingen	2x per jaar
PGB-kosten module 2	5	6 PGB-declaraties	2x per jaar
Externe kosten module 2	6	5 declaraties	2x per jaar
Saldoverdeling module 2	6	2 uitbetalingen	1x per jaar
Deelnemersbijdrage MGR	6	2 ontvangsten	1x per jaar
Deelnemersbijdrage module 2	6	2 ontvangsten	1x per jaar
Eigen bijdragen module 2	4	3 bijdragen	2x per jaar
Crisishulp	5	1 uitbetaling / 1 ontvangst	1x per jaar
IVH en DT	3	0	n.v.t.
Jeugdzorg +	5	1 uitbetaling / 1 ontvangst	1x per jaar
BT, ET en nazorg	3	0	n.v.t.
Segment 1-jeugdzorg	5	2 uitbetalingen / 2 ontvangsten	1x per jaar

3. Rapportage

De wijze waarop de VIC wordt uitgevoerd en de bevindingen die er uit volgen moeten worden opgenomen in een rapportage. Nadat de VIC-functionaris, business controller en directie (zie paragraaf 2.1 Opzet interne beheersing; 3e niveau) de rapportage hebben besproken wordt deze aan de secretaris van de MGR aangeleverd en besproken.

Na die bespreking wordt ook het DB geïnformeerd over de bevindingen uit de IC en zo nodig over de herstel- en/of verbeteracties. De eindrapportage aan het DB leidt tot de rechtmatigheidsverklaring en de input voor de paragraaf bedrijfsvoering in de jaarrekening. Ook de externe accountant stelt nog steeds eigen rapportages op, zoals de managementletter na de interim controle en het rapport van bevindingen na afloop van de controle van de jaarstukken.

De rapportages worden minimaal 1x per jaar opgesteld, maar mochten tussentijdse rapportages van bepaalde processen daar aanleiding toe geven kan ook al gedurende het jaar overleg worden gevoerd.

De rapportages zijn een korte samenvatting van de bevindingen en waarnemingen uit de controle. Daarnaast dienen de rapportages teruggekoppeld te worden aan de proceseigenaren om hen de kans te geven op de inhoud te kunnen reageren.